

Rejs med Rude

Med en veloplagt guide til byen hvor livet leves uden filter.

NAPOLI Alfonso Liguori, Clara af Assisi, Giuseppe Moscati, Louis af Toulouse og Gennaro af Napoli har én ting tilfælles. De er alle sammen helgener, og vi møder dem sammen med mange andre i ”Napoli: liv, død og mirakler” – en ny bog af Andreas Rude, der ved siden af jobbet som gymnasielærer og skribent ved Kristeligt Dagblad også skriver rejsebøger. Indfaldsvinklen er gerne kirkerne som kulturarv og bærere af Europas historie.

Det begyndte i 2010 med ”Troen går til Paris”. Året efter kom ”Ånden over New York”, og i 2017 skrev Rude om jesuitterne og deres undervisning i ”En anden reformation” – en bog om modreformationen. I år er han så bogaktuel med den så vidt vides første danske Napoli-guide – ”Napoli: liv, død og mirakler”.

Hvorfor har du valgt Napoli til din bog, og hvorfor har du fokus på kirkerne?

”Der er stadigvæk noget eventyr tilbage i Napoli. Den er ikke gennemtærsket af en masse danske rejseskribenter, og der er ikke den form for mætning på Napoliområdet, som der er med Rom, Firenze og alle de store kulturbyer i Norditalien. Ingen kender rigtig Napoli. Der er masser, som gerne vil se Pompei; men når de så har set det, drager de tilbage til hotellet i Rom. Selv Peter Schindler gør meget lidt ud af Napoli. Napoli måles hele tiden med Rom, og det er uretfærdigt. Byen lider i det hele taget af mangel på opmærksomhed. Men det har også sine fordele. Her møder man ikke masseturismen med rejseførereren, der leder sin flok med en vimpel. Her er der plads til eventyrlyst og man kan se det hele i gåafstand. Jeg kan godt lide at skildre byen gennem kirkerne, for det er kirkerne, der giver adgang til kunsten og man møder hele lokalsamfundet gennem kirkerne”. siger Andreas Rude.

Skeletter og knogleraslen

I sin nye bog kikker Rude indenfor i Santa Maria delle Anime del Purgatorio (Vor Frue af sjælene i Skærsilden) med

masser af dødningehoveder i facaden og ved indgangen bronzekranier, der er blankpudsede af de mange kærtegn fra kirkens besøgende. Herinde møder man mellem de dodes fint sorterede knogler kraniet af jomfrubruken Lucia, der ligger der med brudesløret på. I århundreder var det en sælsom skik, at mange napolitanere adopterer kranier som de talte med, gav blomster og bad om forskellige tjenester. Konservatorerne fandt ved en restaurering af kirken talrige sedler med bønner og anmodninger til de døde i øjnene på kranierne.

Der er masser af skeletter og knogleraslen i din bog. Hvorfor spiller døden så stor en rolle?

”Døden er til stede over alt i Napoli. Det er, som om man har en mere intens og barsk tilgang til livet, og det er nok, fordi den har været ramt af masser af katastrofer lige fra da Vesuv begravede Pompei under asken til utallige krige og epidemier. Alting er vildere og mere intenst her”.

Klostre og helgener i Napoli

Du skriver, at Napoli havde flere munke og nonner end nogen anden by i hele verden. Hvorfor?

”Det skyldes helt sikkert modreformationen kombineret med den spanske indflydelse. Der var en tæt forbundethed mellem kirke og adel, og der var mange aristokratiske familier i byen. Mange af døtrene fra de aristokratiske familier gik i kloster. En anden årsag kan være, at Napoli var et uafhængigt kongerige. Den regulering af ordenslivet, som pavedømmet stod for, skulle krydse en grænse. Der var altså ikke helt det opsyn i Napoli, som der var i fx. Kirkestaten. Troslivet var frodigt og temmelig vildtvoksende. Klostrene havde mange rige venner, så der var råd til at ansætte stjernearkitekter, og derfor har vi mange pragtbygninger tilbage fra den tid”.

Hvad betyder helgenerne for Napoli?

”Helgenerne betyder meget i dagligdagen, og de er meget forskellige. Den mest kendte

Menigheden i Santi Domenico Soriano e Nunzio Sulpizio fejrer et års-dagen for helgenkåringen den 14. oktober 2018 af kirkens ene værnehelgen Nunzio Sulprizio (1817-1836), der døde af knoglecancer kort efter sin 19-års fødselsdag. Han regnes for at være et eksempel på fromhed og udholdenhed. Foto: Andreas Rude.

er San Gennaro, hvis blod man kan se i en ampul, der bliver fremvist flere gange om året. Bliver det flydende, ja så tegner det godt for byen – hvis ikke er det et dårligt varsel. Hans kapel er et rent festfyrværkeri i barok. San Gennaro er til de mere højtidelige lejligheder – mens den meget populære Giuseppe Moscati er til daglig brug. Han var læge, døde i 1927 og blev helgenkåret i 1987. I Gesù Nuovo kirken kan man bag hans kapel se hans lægekittel og nogle af hans remedier”.

Fint sorterede knogler fra Fontanelle kirkegården. Foto: Andreas Rude.

Du har også besøgt en af Sant' Alfonso Liguoris fjerne slægtninge?

”Ja, den mest napolitanske af alle helgenerne var jo den hellige Alfonso, der grundlagde redemptoristordenen. Før han blev ordensgrundlægger, havde han succes som advokat. Han kom fra en meget fornem familie; men hans gren af slægten døde ud, fordi der var så mange af dem, der gik i kloster. Jeg besøgte i Napoli en af hans fjerne slægtninge - Paola de'Liguoro. Hun bor i et 1700-tals palæ, der ligner en kulisser til Lampedusas roman Leoparden. Når man har en helgen i familien er der en særlig opmærksomhed på en - men jeg er nu ikke bigot som mine tanter, fortalte hun mig. Hun havde indbrud i palæet for år tilbage, og tyvene var klar til at stikke af med portrættet af den hellige Alfonso. Men det fandt han sig ikke i, så portrættet af ham faldt ned med et ordentligt brag”, fortæller Rude med et lunt smil. LR

Napoli. Liv, død og mirakler af Andreas Rude 176 sider, 200 kroner udkom den 11. maj på forlaget Orbis.

Tag nattoget til Lissabon... også under pandemien

Pascal Merciers bestseller om et katolsk diktatur.

Tekst: Vibeke Fenger-Petersen

LITTERATUR ”Jeg ville ikke kunne leve i en verden uden katedraler... jeg har brug for dem som en modvægt imod verdens brutalitet”. Sådan begynder Amadeu de Prado, den ene hovedperson i Pascal Merciers bestseller fra 2004 *Nattog til Lissabon*, den translokationstale, han holder – på latin – da han i 1937 forlader Portugals mest elitære gymnasium. Han er 17 år gammel og den bedste på sin årgang. Han fortsætter: ”Jeg elsker bedende mennesker. Jeg har brug for dem som en modvægt imod overfladiskheden og tankeløshedens snigende gift”. Han slutter imidlertid anderledes: ”Men jeg har ikke mindre brug for frihed og fjendskab over for alt grusomt. For det ene er intet uden det andet. Og ingen skal tvinge mig til at vælge”. Afslutningen er ungdommelig og oprørsk, men også profetisk, for kampen

mod grusomheden kommer til at definere Prados liv, og i en afspejling af hans tales dobbelthed omtales han romanen igennem som ”den gudløse præst”. På hans gravsten kommer der til at stå: ”Når diktaturet er kendsgerning, er oprøret en pligt”. Diktatoren er António Oliveira Salazar, og Prado – den karismatiske og aristokratiske læge, der hellere ville have været digter – slutter sig sammen med nære venner til oprøret imod ham. Romanens beskrivelse af deres aktiviteter i modstandsbevægelsen er spændende som en thriller,

Salazar var Portugals premierminister fra 1932-1968. Han tilbragte sin ungdom på et præsteseminarium og levede hele sit liv cølibatært og i monastisk enkelhed – og han forlod aldrig Portugal. Han søgte bevidst at styre efter de principper for katolsk social-

lære, som kommer til udtryk i den pave-lige encyklika *Rerum Novarum* (Leo XIII, 1891) og efterfølgeren *Quadragesimo Anno* (Pius XI, 1931). Grundtanken i disse rundskrivelse er en hævde af menneskets værdighed baseret på indbyrdes harmoni og solidaritet, også mellem arbejdsgiver og arbejdstager. Familien, nationen og kirken er samlende enheder, mens ideologier af alle slags fra socialistisk ateisme til det liberalistiske konkurrencesamfund opfattes som nedbrydende for den sociale orden. Salazar koncentrerede magten i sin egen person og afviste demokrati og parlamentarisme; men hans lange styre var stabilt med gode økonomiske og sociale forhold, herunder et velfungerende skolesystem, der var offentligt, men underlagt Kirkens autoritet. Udenrigspolitisk lykkedes det ham at holde Portugal neutralt under 2. Verdenskrig, så landet blev et fristed for flygtninge fra hele Europa. Han tolererede ikke antisemitisme og lagde afstand til Hitler og Mussolini, som han kaldte ”hedenske”. Hans eftermæle er stærkt kompromitteret, fordi han efterhånden støttede sig mere og mere til et brutalt hemmeligt politi, PIDE, med et tæt

netværk af stikkere, og tillod udstrakt brug af tortur.

Prado, den gudløse præst, dør pludseligt i 1973, men 30 år senere finder en midaldrende *Fortsættes side 11 ►*

